

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

Gemeente Oost-Gelre

Postbus 17
7131 AA LICHTENVOORDE

Datum 29 maart 2021
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte

Op 1 oktober 2020 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 8 februari 2021 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'N18 MV3 Zieuwentseweg', gelegen in de gemeente Oost Gelre. Het project betreft een reconstructie van de N18. De werkzaamheden bestaan uit het verbreden en deels verleggen van de huidige parallelweg aan de noordzijde van de N18, het aanleggen van een fietstunnel ten hoogte van de kruising met de Zieuwentseweg (N312) en het wijzigen van de kruising aan de Richterslaan. Hierbij zal een deel van de huidige beplanting moeten wijken. Tevens wordt voor dit gebied het verlichtingsplan gewijzigd. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 1 augustus 2021 tot en met 30 juni 2023 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 4 voor zover dit betreft het voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

**Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024442776

Kenmerk
WNB/2020/034.toek

Bijlagen
3

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort(en) en beschreven verboden handelingen verleend.
- a. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- c. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'N18 MV3 Zieuwentseweg', gelegen in de gemeente Oost-Gelre en omvat een gedeelte van de Europaweg (N18) met parallelweg, tussen de aansluiting met de Zieuwentseweg (N312) en de Richterslaan, aan de noordzijde van Lichtenvoorde, aan de Europaweg 5, Europaweg 9 en de Boschlaan 2, één en ander zoals is weergegeven in figuur 2-1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan reconstructie N18 Lichtenvoorde' van 4 februari 2021 (bijlage 2 bij dit besluit).
- d. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- e. De ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- f. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- g. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
29 maart 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024442776

Kenmerk
WNB/2020/034.toek

Specifieke voorschriften

- h. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan reconstructie N18 Lichtenvoorde' van 4 februari 2021 (bijlage 3 bij dit besluit).
- i. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Deze loopt globaal van april tot en met oktober. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.
- j. Bij het opstellen van het verlichtingsplan dient een deskundige op dit gebied te worden betrokken. Tevens dient het verlichtingsplan minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.

Overige voorschriften

- k. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- l. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- m. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

Arjan Wierda
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
29 maart 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024442776

Kenmerk
WNB/2020/034.toek

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger

Artikel 3.5, lid 4 Wet natuurbescherming

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn in het plangebied aangetroffen. Verspreid over het onderzoeksgebied zijn foeragerende en langsvliegende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers aangetroffen. Er wordt onder andere gefoerageerd bij de opgaande groenstructuren langs de Europaweg, de Boschlaan en de Parallelweg. De gewone dwergvleermuis is tevens foeragerend waargenomen bij de Lakendijk. Met name de laanbeplanting langs de Boschlaan en de parallelweg wordt intensief gebruikt als foerageergebied en vliegroute en vormt essentieel leefgebied voor de soorten. De kruising van de Boschlaan – Zieuwentseweg met de Europaweg is dan ook een belangrijke hop-over voor beide soorten. Ook het bosje langs de Europaweg, zuidwestelijk van de Boschlaan, wordt als oversteek gebruikt. Overige groenstructuren in het onderzoeksgebied worden minder intensief gebruikt en zijn niet van essentieel belang voor de gewone dwergvleermuis of de laatvlieger. De aangetroffen vleermuizen hebben hun verblijfplaats(en) in de bebouwde kom van Lichtenvoorde. De locatie(s) hiervan zijn niet bekend.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde 'Activiteitenplan reconstructie N18 Lichtenvoorde' van 4 februari 2021. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Wel heb ik in de aanvullende voorschriften opgenomen dat het nog aan te leveren verlichtingsplan twee weken voor de start van de werkzaamheden ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.

Door de kapwerkzaamheden ontstaat er een toegenomen openheid van het gebied. Hierdoor zal er een toename zijn van wind, waardoor het voedselaanbod van vleermuizen zal afnemen. Wanneer foerageergebieden niet meer bereikbaar zijn of significant in kwaliteit of kwantiteit afnemen, zal dit leiden tot aantasting van de functionaliteit van in de nabijheid aanwezige vaste rust- en verblijfsplaatsen binnen het netwerk van de betreffende vleermuispopulaties die van deze functies afhankelijk zijn. De kap van bomen en de hiermee toegenomen versnippering en afname van het voedselaanbod zorgen hiermee voor een overtreding van artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming.

De kap en de herplant van groenstructuren vinden plaats buiten de actieve periode van vleermuizen. De lijnvormige structuren van de vliegroutes blijven behouden of zijn hersteld, voorafgaand aan de nieuwe actieve periode van vleermuizen. Om voor voldoende geleiding te zorgen zodat de aan te tasten vliegroutes functioneel blijven, worden bosplantsoen/hoog struweel en laanbomen aangeplant. Deze aanplant zorgt voor geleiding langs onderliggend wegennet en draagt bij aan foerageermogelijkheden voor passerende vleermuizen. De bomen langs de vliegroute over de N18 ter hoogte van de Boschlaan – Zieuwentseweg worden

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
29 maart 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024442776

Kenmerk
WNB/2020/034.toek

zoveel mogelijk behouden. Indien een boom ter hoogte van deze vliegroute toch moet wijken, worden nieuwe grote bomen geplaatst om de kwaliteit van de bestaande vliegroute te waarborgen. Ter hoogte van de oostelijke aansluiting van de parallelweg op de N18 wordt een vleermuisgeleidende constructie aangebracht, zodat de verbinding over de westelijke rijbaan van de aansluiting van de parallelweg op de N18 doorlopend functioneel blijft. Er vindt één op één herplant van gekapte bomen plaats dan wel binnen, dan wel in de omgeving van het plangebied, in de vorm van lijnvormige elementen en afwisselende groenstructuren. Verder wordt er bij de verlichting rekening gehouden met vleermuizen door het gebruik van vleermuisvriendelijke ledverlichting op locaties waar verlichting noodzakelijk is.

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn twee algemeen voorkomende vleermuis soorten in Nederland. Voor de gewone dwergvleermuis wordt de landelijke staat van instandhouding beoordeeld als gunstig. De landelijke populatie wordt geschat op 500.000 tot 600.000 individuen. De landelijke populatie van de laatvlieger is tussen de 30.000 tot 50.000 exemplaren.

Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger af vanwege isolatieprojecten en afnemend insectenaanbod. Dit geldt ook voor de regio Oost-Gelderland, waardoor de plaatselijke stand van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger als 'ongunstig-ontoereikend' wordt aangemerkt.

Er gaan netto geen essentiële vliegroutes verloren. Twee vliegroutes over de N18 worden volledig ingepast ten opzichte van de huidige situatie. Kap van bomen langs onderliggend wegennet noordelijk van de N18 leiden plaatselijk tot onderbreking van bestaande landschapselementen. Echter worden gekapte bomen 1 op 1 herplant en worden 'gaten' in de beplanting langs de parallelweg opgevuld met nieuwe bomen die reeds bij aanplant voldoende hoog zijn als veilige geleiding. Verder zijn er noordelijk van de N17 nog ruim voldoende landschapselementen in de directe omgeving die een eventueel tijdelijk verlies van effectiviteit van vliegroutes en foerageergebieden ruimschoots opvangen. Bovendien worden landschapselementen op meerdere plaatsen versterkt vanuit het project.

De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen.

Andere bevredigende oplossing

Locatie

De ingreep is locatiegebonden. Zodoende is er geen andere locatie voorhanden, aangezien de problemen zich voordoen ter hoogte van het plangebied.

Inrichting

Er zijn meerdere alternatieven ten aanzien van (her)inrichting afgewogen, welke in alle gevallen raakvlakken hebben met vitale leefgebiedsfuncties van vleermuizen. Voor de herinrichting van de Europaweg ten hoogte van de Zieuwentseweg zijn in 2017 meerdere varianten ontwikkeld.

Allereerst is er de huidige variant. Deze betreft de oorspronkelijke tekening van de afgebogen Zieuwentseweg met fietsvoorziening langs de nieuwe parallelverbinding. Hierbij vindt door bomenkap, snoeiwerkzaamheden en het plaatsen van (extra) verlichting aantasting van essentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen plaats. De alternatieve variant ging uit van het behoud van de aansluiting van de Zieuwentseweg. In het westelijk deel van het plangebied bevinden zich geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes. Er is bij dit ontwerp mogelijk alleen een knelpunt bij de laanbeplanting op/langs de geluidsscherm langs de Europaweg, indien hier sprake is van bomenkap of toename van verlichting. Deze variant heeft de minste impact op aanwezige vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen. Deze laatste variant is niet gekozen, omdat deze niet kan voldoen aan de opgave ten aanzien van veiligheid en doorstroming van het verkeer, Er blijft bovendien sprake van een knelpunt bij behoud van deze aansluiting, wat de verkeersveiligheid en de leefbaarheid niet ten goede komt. Zodoende is gekozen voor een verbeterde versie van de eerste voorkeursvariant, waarin de N18 niet wordt verbreed, groenstructuren maximaal worden geoptimaliseerd en de doorgaande parallelle groenstructuur wordt ingepast door middel van een vleermuisportaal, gecombineerd met vleermuisvriendelijke verlichting. Op deze manier is een verkeersveilig ontwerp tot stand gekomen waar beschermde soorten en landschap optimaal in ingepast worden, op een zodanige wijze dat effecten geneutraliseerd worden.

Planning en werkwijze

Bij de uitvraag van het project 'reconstructie N18 Lichtenvoorde' aan uitvoerende partijen zullen eisen en randvoorwaarden meegegeven worden ten aanzien van de uitvoering en planning. Ten aanzien van planning van de bouwwerkzaamheden geldt als randvoorwaarde dat deze wordt afgestemd op de meest kwetsbare perioden van vleermuizen, in dit geval de kraam- en de paarperiode. Tevens wordt er gewerkt buiten het broedseizoen van vogels.

De exacte wijze van uitvoering ligt bij de te contracteren aannemer van het werk. De verwachte periode van uitvoering begint op 1 augustus 2022 en loopt door tot 31 december 2022. In deze periode wordt het groen dat moet wijken gekapt alsook het nieuwe groen aangeplant voordat het actieve seizoen van vleermuizen van het jaar 2023 begint. Werkzaamheden aan verhardingen, kabels, leidingen en verlichting vinden eveneens plaats in deze periode. Op welke wijze er verder rekening gehouden wordt met de voorkomende soorten is beschreven in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan en opgenomen in de aanvullende voorschriften.

Daarnaast voorkomt werken in de periode tussen november en maart dat er broedgevallen van vogels worden verstoord of aangetast. Daarmee wordt overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1, eerste lid (opzettelijk doden), van de Wnb ten aanzien van vogels voorkomen.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de gewone dwergvleermuis en laatvlieger zoveel mogelijk

voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Het verkeer op de N18 loopt in toenemende mate vast, wat eveneens in toenemende mate leidt tot onveilige situaties. De verkeersdruk op de N18 nam tot maart 2020 al jaren toe, wat in reguliere spitsen leidde tot lange opstoppingen ter hoogte van met verkeersregelininstallaties geregelde kruispunten. Dit leidde ook steeds vaker tot lange wachttijden voor kruisend verkeer, wat in sommige gevallen weer leidt tot gevaarlijke oversteekmanoeuvres. De voorgenomen ontwikkeling heeft als doel de doorstroming op de N18 te verbeteren en de verkeersveiligheid te verhogen door een kruising op te heffen en fietsverkeer een veilige ongelijkvloerse oversteek van de N18 te bieden. Zo wordt de huidige in toenemende mate onveilige situatie, verbeterd ten gunste van verkeersveiligheid. Dit heeft een gunstig effect op de openbare veiligheid.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
29 maart 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024442776

Kenmerk
WNB/2020/034.toek